

„Člověk zůstává mladým, pokud je ještě schopen učit se, získávat nové vlastnosti a snášet odlišné názory ostatních.“

Marie von Ebner Eschenbach

Univerzity třetího věku, ve zkratce U3V, patří na našich vysokých školách do souboru programů celoživotního vzdělávání. Jejich posláním je poskytnout seniorům možnost systematicky se seznamovat s nejnovějšími poznatky v oblasti vědy, historie, politiky, kultury apod., a to kvalifikovaně a na univerzitní úrovni. Mimoto plní U3V také výraznou sociální funkci a motivují seniory k dalším aktivitám.

Na veřejných vysokých školách po celé České republice studuje

v rámci programu U3V více než 25 tisíc seniorů. Garantem univerzitního vzdělávání na U3V je Asociace univerzit třetího věku (AU3V), která sídlí v budově rektorátu Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. V současné době sdružuje 40 univerzit třetího věku. (www.au3v.org)

Univerzity třetího věku nabízejí svým studentům pestrou škálu

▲ **Kurz Aktivní biologie a geovědy na Západočeské univerzitě v Plzni probíhá jak v laboratořích, tak v terénu.**

studijních programů. Posluchači si mohou určit délku studia – obvykle od jednoho do čtyř let, vybrat si z nabídky všeobecně zaměřených nebo úzce specializovaných kurzů, ale i z těch takřkajíc „šitých na míru“, které vycházejí z aktuálních potřeb a zájmů seniorů.

NA LÁSKU A VZDĚLÁNÍ NENÍ NIKDY POZDĚ

Když v Evropě v roce 1973 vznikla první univerzita třetího věku v Toulouse, ve Francii hrozilo vypuknutí „mezigenerační války“. Cílem bylo zlepšit kvalitu života seniorů pomocí dalšího vzdělávání. Koncem osmdesátých let se otevřely první ročníky studijních programů pro seniory i na některých fakultách českých univerzit. Na původní vizi univerzit třetího věku se ani dnes nic nemění. Jen počty posluchačů narůstají, rozšiřují se studované obory a kvalita vzdělávání se výrazně zvyšuje.

Snaživí studenti Masarykovy univerzity.

Shakespeare, fascinující „Svět buňky“ nebo výšlap na Sněžku? Je z čeho vybírat!

V rámci všeobecného kurzu U3V na Masarykově univerzitě v Brně mohou posluchači oprášit a doplnit své znalosti z historie, umění a práva, dozví se i spoustu zajímavostí ze světa financí a bankovníctví, počítačů, zdravotvědy, psychologie a mnoho dalšího. Mezi novinky na Masarykově univerzitě patří kurz zaměřený na astronomii a také kurz věnující se tvorbě Woodyho Allena. Velké oblíbené se těší výtvarný plenér, který byl v tomto roce na MU realizován již podesáté a jehož součástí je i kurz fotografie a kresby. Aktivní je Masarykova univerzita také na poli mezinárodní spolupráce. Pro své posluchače pořádá výměnné studijní programy s univerzitou v Lipsku.

Fascinujícím světem buněk provází studenty U3V na Přírodovědecké fakultě UK imunolog prof. Jan Černý (nositel Ceny Wernera von Siemens pro nejlepšího vysokoškolského pedagoga). Tento kurz je navíc specifický tím, že je určen nejen seniorům, ale i jejich vnoučatům ve věku 8–14 let.

V rámci U3V si můžete dokonce dopřát i výšlap na Sněžku. Jako

▲ **Studium velebí ducha i tělo. Je také místem setkání a společných zážitků. Univerzita Karlova.**

jsou pro posluchače připraveny přednášky biologického základu s regeneračními procedurami, kde se kupříkladu učí sami na sobě masáže zad, šije či končetin, mají možnost změřit si zdatnost pomocí chodeckého testu a v laboratoři sportovní motoriky přezkoumat stavbu svého těla. Výuka je doplněna o zdravotní plavání a cvičení v bazénu, jógu či lidové tance Čech a Moravy. Pozor, dosud nejstarším posluchačem FTVS je devadesátiletý pan Tonda, který s přehledem zvládnul i zmiňovaný výšlap na Sněžku! A věřte nebo ne, studentů nad 90 let je vícero. Ve Zlíně 94letá posluchačka navštěvuje počítačový kroužek, jak říkají místní. Jak je vidět, nikdy není pozdě začít.

Kdybychom pokračovali výčtem dalších zajímavých programů a aktivit, které U3V připravují pro své seniory, nepsali bychom v tomto vydání Mojí země o ničem jiném. Vzdělávání seniorů patří rozhodně mezi prestižní úkoly vyspělých států, jeho společenské a sociální dopady jsou zcela nepochybné. V době narůstajícího obdivu k mládí a určitého despektu ke stáří dodává studium na U3V seniorům sebevědomí a motivuje je k tomu, aby sami svým jednáním a chováním nepotvrzovali předsudky, které v tomto směru panují. Vždyť už Karel Čapek říkal:

„Být mladý umí každé tele. Ale umět stárnout, to je kumšt.“ A ve společnosti U3V se stárne s lehkostí a s úsměvem. ■

Studium na U3V je určeno zejména občanům v seniorském věku, obecně jde o osoby starší 55 let. Výjimku tvoří občané v invalidním důchodu, kteří se mohou stát posluchači U3V bez ohledu na věkovou hranici. Podmínkou pro přijetí ke studiu je řádně vyplněná a včas podaná přihláška ke studiu pro daný akademický rok, na některých univerzitách ukončené středoškolské vzdělání s maturitou a samozřejmě kapacita poslucháren. Termín pro podání přihlášek a výši zápisného si určuje každá univerzita sama. Pro úspěšné absolvování studia musí student absolvovat určité penzum přednášek. Během studia není posluchač hodnocen či známkován. Studium je zakončeno slavnostní promoci, při které obdrží posluchači osvědčení o absolvování studijního programu.

▲ **Slavnostní promoce na Západočeské univerzitě v Plzni.**

studenti Fakulty tělesné výchovy a sportu (FTVS) na UK v rámci úvodního turistického kurzu. Druhý ročník studia pak zahajují studenti cyklistickým kurzem v jižních Čechách a vězte, že nejzdatnější družstvo ujede při celodenním výletu 80 až 100 km! V rámci semestrální výuky

Mezi nejžádanější kurzy na Filozofické fakultě Karlovy univerzity zase patří „Vybrané kapitoly světových dějin“ a „Kondiční cvičení pro seniory“. Oba kurzy, stejně jako kurz „Shakespeare a kultura anglické renesance“ pana prof. Hilského, bývají obsazeny v rekordním čase několika desítek minut. Pro představu Filozofická fakulta UK otevřela v akademickém roce 2016 pro svých rekordních 4040 posluchačů U3V celkem 61 programů.

Na textu spolupracovali: Ing. Ilona Kellerová (FF UK), Dr. Květa Prajerová, CSc. (FTVS UK), Ing. Mgr. Jarmila Hřebíčková (AU3V Zlín), Bc. Ing. Barbora Hašková (MU Brno), Bc. Veronika Tesáříková (PřF UK), Mgr. Magdalena Edlová, DiS. (ZČU Plzeň).